

Netthets og trusler mot ansatte i sosiale media

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for levekår		22.08.2017

Saksbehandler: Torgeir Sæter	Arkivsaknr.: 2017/3219-2
------------------------------	--------------------------

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Askøy kommune skal ha en aktiv rolle for å redusere omfanget av hetsing og trusler i sosiale media mot ansatte og samarbeidspartnere, og ha rutiner og beredskap for å følge opp de som blir utsatt for dette.

SAMMENDRAG

Ansatte i kommunen opplever stadig oftere netthets og trusler i sosiale media. Særlig utsatt er ansatte i barnevernet, men også andre ansatte er utsatt. KS og departementer arbeider med disse utfordringene, men det er et vanskelig område både juridisk og hvordan håndtere dette i det daglige.

Rådmannen har satt i gang arbeid med å lage veileder for ledere og ansatte i Askøy kommune knyttet til hets og trusler på nett, samt fysiske trusler. Dette vil bli fulgt opp på de ulike avdelingene i kommunen. Rådmannen vil understreke alvoret i situasjonen. Det er viktig at administrativ og politisk ledelse sammen tar del i arbeidet med å forebygge, påvirke og sette inn tiltak mot netthetsing og trusler mot ansatte, fosterforeldre og andre.

Avgjøres av: Utvalg for levekår

Behandles i følgende utvalg: Utvalg for levekår

Videre saksgang: Oppfølging fra rådmann

Saksopplysninger:

Utvalg for levekår fikk i mai-møtet en melding om netthets og trusler mot ansatte, og ba om å få opp en sak på dette.

Offentlig ansatte utsettes stadig oftere for netthets, mobbing og trusler via sosiale media. De mest utsatte i den senere tid er barnevernsansatte, men også ansatte i andre tjener er utsatt. Dessverre er også fosterforeldre og andre tilknyttet barnevernet hets og truet. Ansatte på NAV, Psykisk helse-rus og i flere andre kommunale tjenester opplever trusler i møte med brukere, men i mindre grad netthetsen.

Det er en stor helse- og arbeidsmiljørisiko at så mange ansatte opplever nettsjikane. I Askøy kommune har ansatte i barnevernet opplevd hetsing og trusler via Facebook, og det er innlevert anmeldelse på disse forholdene.

Askøy kommune ble sammen med tre andre kommuner invitert til rådslagsmøte med KS, Barne- og likestillingsdepartementet samt Bufdir i Oslo den 19. april. I møtet refererte KS til at det er vernepleiere og barnevernsansatte som har meldt inn høyest omfang av vold og trusler. Ca 40% av de ansatte har meldt dette inn. Sykefraværet hos barnevernsansatte på landsgjennomsnittet er 11%, mens snittet for kommunalt ansatte generelt er på 9,5%. En krevende og presset arbeidssituasjon kan ha en medvirkende årsak på fraværet.

Statsråden var tydelig i sitt innlegg på at hun som politiker vil arbeide aktivt mot netthets og trusler, og være med på å få på plass verktøy som kan hjelpe ansatte og tjenester som utsettes for dette. Hun viste til lokalpolitikere som har gått ut mot netthetsing og trusler mot ansatte i egen kommune, for på den måten vise standpunkt og arbeidsholdningsskapende i eget lokalsamfunn.

- Hets og direkte voldstrusler fremsatt gjennom sosiale medier er et økende problem. Også fosterhjem utsettes for voldstrusler. Ansatte i barnevernet må være åpne for kritikk, men skal ikke tåle hets, vold eller trusler om vold, sa barne- og likestillingsminister Solveig Horne da hun innledet dagen.
- Vår viktigste oppgave i kommunene er å gi barn en trygg oppvekst. KS vil bistå kommunene med å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø for sine ansatte. KS vil også bidra til å opprettholde og videreutvikle gode tjenester til innbyggerne, sa direktør for helse og velferd i KS Åse Laila Snåre.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) arbeider målrettet for å forebygge og skape bevissthet om hatefulle ytringer i det offentlige rom. I 2016 lanserte regjeringen en strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020) og Bufdir har fått ansvar for å iverksette flere av tiltakene i strategiene.

- Kritikk av barnevernet er legitimt og en del av samfunnsdebatten. Netthets utfordrer imidlertid også omdømme til barnevernet, sier direktør i Bufdir Mari Trommald.

På møtet diskuterte utvalgte kommuner, eksperter og sentrale aktører hva som kan gjøres for å forebygge netthets, sjikane og trusler mot ansatte i barnevernet. Barnevernssjefene i Volda, Askøy og Tønsberg/Horten presenterte noen av sine erfaringer.

Dagbladet har undersøkt trusler og sjikane rettet mot barnevernsledere i en rekke kommuner i februar. I undersøkelsen kom det frem at 85 av 104 barnevernstjenester mener sosiale medier har gjort det vanskeligere å jobbe i barnevernet. 64 av 104 melder at sosiale medier har bidratt til flere trusler. 33 barnevernsledere melder om trusler mot de ansattes egne barn.

Fagforeningen FO som organiserer de fleste ansatte i barnevernet sier i Dagbladet i mars; «*Nå håper vi regjering og kommunenes administrative og politiske ledelse går sammen for å gjøre noe med situasjonen*». FO viser til at mange ansatte opplever å bli stående alene når de opplever netthets og mobbing, og at netthets og mobbing vil føre til et dårligere barnevern. «*Hvem skal beskytte barna våre hvis ingen orker å jobbe i barnevernet?*»

Ordføreren i Horten har på sin Facebook-side gått ut mot offentlig hetsing og av og trusler mot enkeltpersoner ansatt i barnevernet. «*– Omfanget av dette er så stort at mange kvier seg for å arbeide i barnevernet, mener ordføreren.*»

*«Dersom slike personangrep får fortsette, er ordføreren bekymret for at det vil gå ut over kvaliteten på barnevernstjenesten, rett og slett fordi de ansatte ikke orker mer.
– Hvis de som jobber der opplever veldig mye hets og trusler, er jeg redd for at en del dyktige personer ikke vil jobbe der. Det vil vi alle tape på. Det er ikke bra for verken barna, familiene eller for samfunnet, sier han til NRK.»*

I rådslagningsmøtet med kommuner, KS og departement/direktorat i april ble det startet opp et arbeid for å komme med forslag til forebygging mot netthets, og verktøy til hjelp for tjenestene som blir utsatt for dette.

Rådmannen har satt i gang et arbeid med å lage veileder for ledere og ansatte i Askøy kommune knyttet til hets og trusler på nett, samt fysiske trusler. Dette vil bli fulgt opp på de ulike avdelingene i kommunen.

Vurdering:

Rådmannen vil understreke alvorret i situasjonen. Det er viktig at administrativ og politisk ledelse sammen tar del i arbeidet med å forebygge, påvirke og sette inn tiltak mot netthetsing og trusler mot ansatte, fosterforeldre og andre.

Det er satt i gang et arbeid lokalt og nasjonalt, men det er vanskelig å finne gode løsninger på sjikane eller trusler på sosiale media. Det er utenlandske selskap som eier og setter rammer for de ulike sosiale mediene, og lovgivingen er ikke tilpasset denne nye hverdagen.

Det må stilles spørsmål om de enkelte nasjonalstatene har virkemidler til å møte denne siden av sosiale media, og om det er vilje og evne til å ta tak i sakskomplekset. Dette er en nasjonal utfordring, samtidig som arbeidsgiver lokalt må følge opp og ivareta ansatte og brukere.

Folkehelseperspektiv:

Netthets og trusler mot ansatte og fosterforelder/ samarbeidsparter medfører en direkte helseisiko for de det gjelder. Videre kan det føre til dårligere kvalitet på tjenestene som kan medføre helsemessig risiko for utsatte barn og andre mottakere av ulike tjenester.

Økonomi:

Netthets og trusler kan føre til økt sykefravær, og et utsatt arbeidsmiljø. Dette vil medføre merutgifter for kommunen.

Kleppestø, 8.8.2017

Eystein Venneslan
Rådmann

Torgeir Sæter
Kommunalsjef